

Økonomien i den kollektive trafik

Aarhus Kommunes klimamålsætninger på transportområdet indebærer en udviklingsretning, hvor flere vælger den kollektive trafik. Kollektiv trafik er, når alle busser er omstillet til eldrift, en CO₂-neutral transport for alle. Det er samtidigt en transportform, som afhjælper trængselsproblemer og medvirker til fredeliggørelse af byen. Den fortsatte udvikling af den kollektive trafik bliver et omdrejningspunkt for en kommende grøn mobilitetsplan.

Status for økonomien

Der har gennem længere tid været økonomisk ubalance i sektoren for kollektiv trafik. Allerede ved budget 2019 blev der fremlagt en analyse, som viste en ubalance på 63 mio. kroner. Der har siden været iværksat en række initiativer, og med budgetforliget for 2022 løftede byrådet budgetrammen for sektoren med 30 mio. kroner. I Budgetforlig 2023 besluttede forligspartierne, at tage økonomien i den kollektive trafik op til fornyet politisk drøftelse i Budget 2024.

Status for 2023 er umiddelbart et underskud på 32,8 mio. kroner. Der er dog også en forventning om, at der opbygges et overskud i busselskabet på næsten samme størrelse. Denne opsparring af egenkapital i Aarhus vil kunne tilbageføres til Aarhus Kommune, og dermed skabe balance.

For 2024 forventes umiddelbart et underskud på 16,9 mio. kroner, og i de følgende år er der underskud på 10,6 mio. kroner i 2025; 22,0 mio. kroner i 2026 og 26,2 mio. kroner i 2027. Som det fremgår af nedenstående afsnit om effektiviseringer, kan der forudsættes en forbedring af økonomien med 2,5 mio. kroner i 2024 stigende til 3,5 mio. kroner i de følgende år.

I nedenstående afsnit om investeringer i letbanen er der herudover beskrevet et behov for flere togsæt til udvidelse af kapaciteten på letbanens etape 1, som vil kunne lånefinansieres over 30 år.

Effektiviseringer

Byrådet har tidligere ved budgetlægningen for 2020 forudsat en effektivisering med 2 % årligt af driften i Aarhus Letbane i takt med at selskabet opnår driftserfaring. Realiseringen af dette potentiale afhænger dels af genforhandlinger af vedligeholdelseskontrakter og dels af konsolideringen i selskabet.

Herudover kan der forventes en mindreudgift som følge af, at selskabets kapitalomkostninger afvikles uden prisfremskrivning. Samlet er der tale om en identificeret effektivisering på 2,5 mio. kroner i 2024 stigende til 3,5 mio. kroner i de følgende år.

Teknik og Miljø arbejder fortsat på at implementere ladestandere på endestationer, der skal bidrage til at mindske tomkørslen på grund af udfordringer med batterikapacitet i elbusserne. Der forventes at være en effektivisering på 2 mio. kr. årligt i dette tiltag.

24. august 2023

Side 1 af 3

Borgmesterens Afdeling

Økonomi
Aarhus Kommune

Budget og Planlægning

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 21 93 43 76

Direkte e-mail:
jci@aarhus.dk

Sag: EMN-2023-009401
Sagsbehandler:
Jesper Christiansen

24. august 2023
Side 2 af 3

Servicejusteringer

Der er udarbejdet et katalog med mange forskellige mulige tilpasninger af busdriften. Samlet kan der blive tale om besparelser på op til 15,0 mio. kroner i 2024 stigende til 30,1 mio. kroner i de følgende år.

24. august 2023
Side 3 af 3

Det samlede tiltagskatalog svarer til 10% af det samlede budget for buskørslen. Hvis alle tiltag gennemføres, vil det have en markant påvirkning af serviceniveauet og oplevelsen af den kollektive trafik i Aarhus Kommune. Tiltagene er: Sammenlægning og forgreninger af ruter, forkorte driftsdøgnet til midnat, reduceret aften køreplan, reduceret weekend køreplan, afkorte visse ruter om aftenen.

Investeringer i letbanen

Kørselsomfanget i Aarhus Letbane er gradvist steget siden ibrugtagningen i december 2017, og der er en langsigtet målsætning om at hæve passagertallet fra de nuværende 5,5 mio. passagerer om året til 8-10 mio. passagerer. Der er indført kvartersdrift til Hornslet og halvtimesdrift til Grenaa. Desuden er der potentiale for driftsudvidelse på den indre strækning. Og der vil der kunne etableres kvartersdrift til Odder, hvis der etableres en krydsningsstation ved Rude Hav Vej i Odder. Midttrafik vurderer, at forøgede passagerindtægter vil være store nok til at dække de ekstra driftsudgifter ved det forøgede kørselsomfang. I 2027 forventes den forøgede letbanedrift at kunne give en netto gevinst på 4 mio. kroner, som kan være med til at forbedre balancen i den kollektive trafik.

Det stigende kørselsomfang betyder, sammen med de løbende serviceeftersyn af letbanetogene, at der er brug for investeringer i nye tog og dertil hørende depot, servicecenter og mandskabsfaciliteter. Den samlede udgift på 750 – 800 mio. kroner vil skulle deles mellem Aarhus Kommune og Region Midtjylland.